

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลกระทบของโลกไร้พรมแดน ทำให้วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย เพิ่มมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น การแต่งกาย การดำรงชีวิต ตลอดจนภาษา ก็ ผิดเพี้ยนทั้งการออกเสียงและความหมาย ทำให้การสื่อสารไม่ถูกต้องครบถ้วน ภาษานอกจากสะท้อน ความเจริญทางวัฒนธรรมแล้ว ภาษายังเป็นเป็นเครื่องผูกพันคนในชาติให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันเข้าใจ ซึ่งกันและกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งทรงมี พระราชดำริห่วงใย การใช้ภาษาไทยของพสกนิกรไทยในปัจจุบันที่แปรเปลี่ยนไปตามกระแส วัฒนธรรมของโลก อันจะ ทำให้ภาษาไทยวิบัติไปโดยมิควร (ผกาวรรณ เดชเทวพร, 2538, หน้า 16) คนไทยจึงควรใช้ภาษาให้ ถูกต้องเพื่อสนองพระราชดำริพระองค์ท่าน

เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดไว้ใน มาตรา 23 (3) และ 23 (4) ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ตลอดจนสามารถใช้ภาษาไทยได้ อย่างถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 13) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร วิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนพัฒนา คุณภาพชีวิต มีความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพอย่างพอเพียงที่ จะเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต และสามารถทำประ โยชน์ให้กับสังคม ตามความรู้ ความสามารถและบทบาทหน้าที่ของตนด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า บทนำ)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 1)

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และประเทศชาติ

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายได้จัดไว้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมาย โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 5 กลุ่มวิชาด้วยกัน คือ กลุ่มภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนานุคลิกภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 2) แต่ละกลุ่มวิชาประกอบด้วยส่วนที่เป็นวิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกเสรี

วิชาภาษาไทยจัดอยู่ในวิชาบังคับแกน และวิชาเลือกเสรี มีจุดประสงค์ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 9)

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักภาษาและการใช้ภาษาในการสื่อสาร
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้สามารถฟังและอ่าน ได้อย่างมีวิจารณญาณ
4. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และมีรสนิยมใน

การเลือกอ่านหนังสือ

5. เห็นความสำคัญและภูมิใจในภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ และมีความภาคภูมิใจในภาษาไทย

6. ตระหนักในคุณค่าของวรรณคดีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและที่สร้างสรรค์ขึ้นในปัจจุบัน

7. สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

หลักสูตรภาษาไทยจึงเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมค่านิยมที่พึงปรารถนาให้รักการอ่าน เห็นคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์และสืบทอดภาษาและวัฒนธรรม ดังนั้นการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชาภาษาไทยในวิชาบังคับแกน ซึ่งมีทั้งหมด 6 รายวิชา คือ ท 401 ท 402 ท 503 ท 504 ท 605 ท 606 ตามลำดับ ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คำอธิบายรายวิชา กล่าวไว้ว่า ฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเน้นการใช้ภาษาที่กะทัดรัดและสละสลวย และการใช้ภาษาสื่อความคิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนเห็นคุณค่าความงามของภาษา (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 11) ทั้งนี้ กรมวิชาการ ได้คัดเลือกวรรณคดีหลายเรื่องเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียน ถ้านักเรียนได้อ่านบทร้อยกรองด้วยตนเองเสนาะจะยิ่งได้รรถรสมากขึ้น โดยเฉพาะกาพย์เห่เรือ คอนเห่ชมเรือกระบวน ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความไพเราะมาก กรมวิชาการจึงกำหนดให้เป็นบทอาขยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (กรมวิชาการ, 2541, หน้า ๓) เพื่อให้ นักเรียนเกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าความงามของภาษา การที่ นักเรียนจะสามารถท่องจำบทอาขยานได้อย่างแม่นยำ นอกเหนือจากความซาบซึ้งในความหมายและความ

ไพอาระของคำประพันธ์ที่คัดเลือกมาให้ท่องแล้ว ท่วงทำนองการอ่านทำนองเสนาะ ตามแบบแผนของการอ่านคำประพันธ์ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความสนุกสนานใน การท่องบทอาขยานมากยิ่งขึ้น (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 25)

การจัดการศึกษาคามหลักสูตรนี้จะประสบความสำเร็จตามจุดหมายได้นั้น มีแนวดำเนินการที่สำคัญ เช่น จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้วิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ และให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด อย่างมีเหตุผลและกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ได้มีโอกาสหาความรู้และฝึกทักษะจากแหล่งวิทยาการ อีกทั้งควรมีการสอดแทรกการสร้างค่านิยมและการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (2540 – 2544) ในมาตราที่ว่า พัฒนารูปแบบ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อการสอน ที่เน้นการช่วยครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข รวมทั้งนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ผู้เรียนสามารถได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ไปจากเดิม และสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอ

สภาพการเรียนการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง ในปัจจุบันจะพบว่า ครูผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้นั้นมีพื้นฐานวิชาภาษาไทยไม่มากพอ จึงทำให้ขาดความมั่นใจในการสอน สอดคล้องกับ เค่นศรี ทองนพคุณ (2526, หน้า 6) ที่กล่าวว่าครูผู้สอนยังขาดประสบการณ์ อีกทั้งยังยึดติดกับวิธีสอนเดิมๆ กล่าวคือการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง ครูเป็นผู้บรรยายอยู่หน้าชั้นเรียน โดยเน้นแต่การถอดความ อธิบายคำศัพท์ จึงทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย โดยเฉพาะในการเรียนการสอนวรรณคดีประเภท ร้อยกรอง เรื่องกาพย์เห่เรือ นั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนในวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการเห่เรือ จึงไม่สามารถถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้ ส่วนสื่อการสอนนั้นก็ยังมีไม่แพร่หลาย นอกจากแถบบันทึกเสียงที่ครูใช้แล้วมีเพียงรายการวิทยุทัศน์ ตัวอย่างการเห่เรือ สื่อที่สามารถจะช่วยครูผู้สอนให้สามารถถ่ายทอดวิธีการเห่เรือที่ถูกต้องได้นั้นยังมีอยู่น้อย อีกทั้งยัง ไม่มีหนังสือเล่มใดที่สอนถึงวิธีการเห่เรืออย่างเป็นรูปธรรม มีเพียงการกล่าวถึงลักษณะฉันทลักษณ์เท่านั้น ผู้เรียนจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หากไม่มีต้นแบบที่ถูกต้อง

การอ่านทำนองเสนาะเป็นวิธีหนึ่งที่จะปลูกฝังให้คนไทยรัก และเห็นคุณค่าของภาษา ทั้งนี้เพราะภาษาไทยเป็นภาษาคนตรี มีรูปและเสียงวรรณยุกต์กำกับด้วยคำในภาษา เมื่ออ่านวรรณคดีประเภทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ตามลีลาจังหวะของบทประพันธ์นั้นๆ ผู้อ่านและผู้ฟังก็จะตระหนักถึงสุนทรีย์ซึ่งกวีพยายามรจนาขึ้นมา ผู้อ่านบทกวีนิพนธ์ได้ไพอาระจะช่วยถ่ายทอดความงามของภาษาให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ประทับใจยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านทำนองเสนาะนั้น

นอกจากนักเรียนจะต้องศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบของฉันทลักษณ์แล้ว นักเรียนจะต้องฝึกสังเกตแล้ว ฝึกอ่านตามทำนองอีกด้วย ซึ่งปัญหาในการเรียนการสอนการอ่านทำนองเสนาะนั้นมีสาเหตุมาจาก

1. ด้านผู้สอน ครูขาดทักษะและประสบการณ์การสอน ไม่มีความสามารถในการอ่าน ทำนองเสนาะ เพราะไม่เคยฝึกฝนการอ่านมาก่อน สอดคล้องกับนพรัตน์ ชัยเรือง (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการสอนวรรณกรรมร้อยกรอง ของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกักสำนักงาน การประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนวิชาเอกอื่น ๆ มีปัญหาการสอนวรรณกรรมร้อยกรองมากกว่าครู ผู้สอนวิชาเอกภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาการสอนวรรณกรรม ร้อยกรองมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป การใช้วิธีการสอนของครูผู้สอนที่ไม่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งจัดการเรียนการสอนซึ่งมีคาบเรียนที่จำกัด ทำให้ครูผู้สอนต้อง รวบรวมการสอน จึงทำให้ไม่เน้นการอ่านทำนองเสนาะแก่นักเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและเสีย เวลา ครูที่ไม่ใช้สื่อการสอน จะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนทักษะทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการอ่าน บทร้อยกรอง นักเรียนจะอ่านทำนองเสนาะไม่เป็น ซึ่งสอดคล้องกับ ผะอบ โปษะกฤษณะ (2534, หน้า 124) ได้กล่าวถึงปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยเกิดจากตัวครูและวิธีสอนของครูก็คือ การที่ครูสอนภาษาไทยโดยเล็งผลเลิศและละเอียดในเรื่องหลักเกณฑ์มากเกินไป รวมทั้งการใช้วิธี สอนที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นคุณค่าในการนำบทเรียนไปใช้ ประโยชน์ได้

2. ด้านนักเรียน นักเรียนอ่านทำนองเสนาะให้ถูกต้อง อักษรระ ท่วงทำนองและลีลาแต่ละ คำประพันธ์ไม่คิดเท่าที่ควร และยัง ไม่สามารถใส่อารมณ์ในคำประพันธ์นั้น ๆ ได้ และปัญหาหลักใน การเรียนได้แก่ นักเรียนเปล่งเสียง ได้ไม่ถูกต้อง มีศัพท์ยาก ทำให้ไม่เข้าใจความหมายจึงไม่เกิดความ ซาบซึ้งในคำประพันธ์นั้น เมื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการซ้ำๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝน นอกจากนี้นักเรียนยังให้ความสนใจเนื้อหาที่สนุกสนานมากกว่าที่จะมาฝึกอ่านทำนองเสนาะ สอด คล้องกับ มาลาศรี วรรณอุต (2540, หน้า 2) กล่าวว่านักเรียนส่วนใหญ่มักมีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ เกี่ยวกับคำประพันธ์ค่อนข้างต่ำ

3. ด้านสื่อการสอน เสียงต้นแบบช่วยครูผู้สอนยังมีไม่หลากหลาย ไม่เป็นแรงจูงใจให้ นักเรียนสนใจ สื่อการสอนไม่ประทับใจนักเรียน จึงไม่เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และสื่อการสอน ที่สามารถสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังมีไม่เพียงพอ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า สื่อ การสอนนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนเรียนได้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเพื่อแก้ปัญหาครูที่ไม่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนอ่านทำนองเสนาะ จึงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากครู ผู้สอนที่ไม่มีทักษะการอ่านทำนองเสนาะและวิธีการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การอ่านทำนองเสนาะเป็นทักษะอย่างหนึ่ง ผู้อ่านต้องฝึกปฏิบัติสม่ำเสมอด้วยความตั้งใจจริง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ทักษะสติ ฯลฯ ความแตกต่างเหล่านี้ มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เดล (Dale, 1950, p. 53) กล่าวว่า โสตทัศนวัสดุ ช่วยให้เกิดความจำ จำได้นาน มีความเข้าใจเพิ่มขึ้น ใช้เวลาน้อยลง ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนและผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เอง การนำสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะเป็นแนวทางที่ช่วยลดช่องว่างความแตกต่างทางปัญญาผู้เรียนได้ กรมวิชาการ (2532, หน้า 1) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อเป็นการช่วยครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำสื่อการสอนขึ้น สื่อที่เป็นที่นิยม ได้แก่ รายการวิทยุทัศน์ และแถบบันทึกเสียง แต่สื่อดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการอ่านทำนองเสนาะมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งผู้เรียนจะต้องจำและเลียนแบบการอ่านจากครูผู้สอนที่มีความรู้และมีทักษะการอ่านทำนองเสนาะ ตลอดจนและมีการถ่ายทอดที่ดีด้วย จึงจะช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จึงได้มีผู้พยายามในการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว อรรถจักร เกษน้อย (2531, หน้า 43) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องกาพย์เห่เรือ ของนักเรียนชั้น ม. 6 ที่สอนด้วยบทเรียนเทป การเรียนกับ การสอนแบบธรรมดา พบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนเทป การเรียนกับการสอนแบบธรรมดาไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ ชูวรรณ ภูจินาภรณ์ (2536, หน้า 84) ทำการศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูสอนภาษาไทย พบว่า ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนครูภาษาไทยมากกว่าร้อยละ 95 มีปัญหาด้านนี้ คือ สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีไม่เพียงพอ

จึงพอสรุปได้ว่า จากการศึกษาที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่าเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสื่อสำหรับการถ่ายทอดความเข้าใจทางวิชาการจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยเร้าความสนใจอีกทั้งยังประหยัดเวลาในการสอน สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2536, หน้า 9) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนว่า เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนที่ยังยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น ได้ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งการเรียนในวรรณคดีประเภทร้อยกรองมักไม่ใช่ประสบการณ์ร่วมสมัยกับนักเรียน การเลือกสื่อที่เห็นภาพและได้ยินเสียงจะช่วยลดช่องว่างระหว่างสมัยลงได้ สามารถเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ดูง่ายขึ้น จากปัญหาที่เกิดขึ้น หากมีการนำสื่อการสอนที่น่าสนใจ ทันสมัย เห็นทั้งภาพและเสียงมาประกอบการสอนจะทำให้นักเรียน

เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เพราะการอ่านหนังสือ หรือคำราเพิ่มเติมด้วยตนเองไม่สามารถแสดงภาพที่ชัดเจนของวิธีอ่านภาพย์แห่งเรือได้ นอกจากนี้สื่อจะช่วยอธิบายและแสดงถึงขั้นตอนการเรียนรู้ได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับ กมล เวียสุวรรณ และนิศยา เวียสุวรรณ (2539, หน้า 30) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการใช้สื่อ ว่าสื่อจะช่วยแปลงนามธรรมเป็นรูปธรรม ให้ความเป็นจริงต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้มองเห็นความสำคัญของเรื่องราว หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ถูกต้อง และสามารถบันทึกความจำเรื่องที่เรียน ไปแล้วได้เป็นเวลานาน

โลกแห่งยุคข้อมูลข่าวสารได้ทำให้สื่อสำหรับวัยรุ่นพัฒนารูปแบบไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการบริโภค การได้รู้จักและทำความเข้าใจสื่อต่างๆ จะช่วยให้การพิจารณา เลือกสรรสื่อที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสื่อที่สามารถถ่ายทอดได้ทั้งภาพและเสียงทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าถึงตัวผู้เรียน ได้รวดเร็ว และเป็นที่ยอมรับในกลุ่มวัยรุ่น นั่นก็คือ คาราโอเกะ ด้วยเหตุผลที่ว่าคาราโอเกะประกอบด้วยลักษณะที่เป็นส่วนร่วมของโทรทัศน์ และเพลง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ เป็นที่ยอมรับของวัยรุ่น จึงไม่น่าแปลกใจที่กลุ่มวัยรุ่นจะมีการใช้สื่อคาราโอเกะจำนวนมาก (ทิพย์ธิดา เกษะนันท์, 2541, หน้า 4) ผู้วิจัยจึงเห็นว่ารายการวิทยุทัศน์คาราโอเกะเป็นสื่อที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นภาพ เสียงต้นแบบและตัวอักษร ซึ่งเป็นเนื้อร้องของภาพย์แห่งเรือ นักเรียนสามารถที่จะออกเสียงได้ถูกต้อง เว้นจังหวะ เสียง สูงต่ำ และเข้าใจความหมายของบทแห่งเรือ เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะ และเอื้อประโยชน์ในการใช้สื่อร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ สามารถผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันร้องได้ ทำให้การเรียนแห่งเรือเป็นเรื่องที่สนุกสนาน น่าสนใจ ซึ่ง วิทยุทัศน์เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมหลายประการกล่าวคือผลิตง่าย ใช้สะดวก ราคาไม่แพง นิยมใช้อย่างกว้างขวางทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน สร้างแรงจูงใจ สามารถนำกลับมาใช้ในการเรียนการสอนได้อีก นักเรียนสามารถยืมไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาสื่อรายการวิทยุทัศน์คาราโอเกะ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ มีความเพลิดเพลินและเห็นคุณค่าของวรรณคดีสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารายการวิทยุทัศน์คาราโอเกะภาพย์แห่งเรือ ตอนแห่งมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนจากรายการวิทยุทัศน์คาราโอเกะภาพย์แห่งเรือ ตอนแห่งมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้รายการวีดิทัศน์คาราโอเกะ ภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

1. รายการวีดิทัศน์คาราโอเกะภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. นักเรียนที่เรียนจากรายการวีดิทัศน์คาราโอเกะภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับรายการวีดิทัศน์คาราโอเกะภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รายการวีดิทัศน์คาราโอเกะภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถใช้แก้ปัญหาการสอนของครูที่ขาดประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย เรื่องภาพยนตร์เห่เรือ
2. ได้แนวทางในการประยุกต์ใช้รายการวีดิทัศน์คาราโอเกะในการใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนอ่านทำนองเสนาะประเภทอื่น ๆ

ขอบเขตการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยรายการวีดิทัศน์คาราโอเกะภาพยนตร์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลาง กลุ่มที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 14 โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ของโรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย จำนวน 30 คน
3. เนื้อหาบทเรียนรายการวีดิทัศน์คาราโอเกะที่นำมาสร้าง ได้แก่ ภาพยนตร์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ไชยเชษฐสุริยวงศ์ ในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดวรรณคดีวิจารณ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ

กระทรวงศึกษาธิการ ตอนแห่งมเรือกระบวน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

4.1 รายการวิดิทัศน์คาราโอเกะภาพแห่งเรือ ตอนแห่งมเรือกระบวน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.2 แบบประเมินการให้คะแนนแห่งเรือ ก่อนเรียน/หลังเรียน

4.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายการวิดิทัศน์คาราโอเกะ
ภาพแห่งเรือ

4.4 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติแสดงค่า E_1/E_2 , t-test, $\bar{X}$, S.D.

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รายการวิดิทัศน์คาราโอเกะ หมายถึง เทปบันทึกภาพการสาธิตการแห่งเรือ จากภาพแห่งเรือ ตอนแห่งมเรือกระบวน โดยประกอบด้วยภาพที่สื่อความหมายตามบทนั้น ๆ ของภาพแห่งเรือ พร้อมด้วยตัวอักษร สัญลักษณ์แสดงถึงช่วงทำนอง จังหวะ การเว้นวรรค ของการออกเสียง ปรากฏผลบนจอภาพตรงกับเสียงของต้นแบบ แต่ไม่มีทำนองเพลงประกอบ

2. การแห่งเรือ หมายถึง การอ่านทำนองเสนาะประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจังหวะและลีลาที่ใช้ร้องในการแห่งเรือ

3. ภาพแห่งเรือ ตอนแห่งมเรือกระบวน หมายถึง ภาพแห่งเรือบทพระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรไชยเชษฐสุริยวงศ์ ตอนแห่งมเรือกระบวน ในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดวรรณลักษณะวิจารณ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ